

СЛАВЯНИНЪ

ГОДИНА IV.

Русчукъ 9 Октомври 1882.

БРОЙ 27

Излиза два пъти въ седмицата всѣмъ:
Срѣда и Събота.
 Цѣна:
 За година . . . 5 ср. рубли нови.
 За шесть месеци 3 ср. рубли "

Сичко, което са отнася до вѣстника, надписана са направо до
Т. Х. Станчевъ въ Русчукъ.
 Неплатени писма не са приематъ.
 Ржкопен назадъ се не връщатъ.

За Обявления се заплаща:
 За всѣки редъ при пръвъ пътъ 20 стот.
 За " " " вторий пътъ 10 "

Руссе, 8 Октомвр. 1882.

Борбата която води либералната партия въ насъ за истинска свобода, за народнитѣ правдини, за преуспѣването на отечеството и въобще за спокойния животъ, отъ едно врѣме е почнала да угасва, да се намалява. Нашитѣ либерали и честни синове на отечеството, слѣдъ като употребиха сичитѣ легални срѣдства, слѣдъ като постъпахъ благоразумно и законно, да възвърнатъ пълната сила на Конституцията и да въдворятъ справѣдливостта и безпристрастнето, слѣдъ като фактично доказахъ, че двенния режимъ е неисходящъ, слѣдъ като се молихъ и убѣждавахъ, да се неотниматъ и оничтожаватъ народнитѣ правдини, слѣдъ като протестирахъ противъ всѣко насилие и произволно дѣйствие; слѣдъ като заявихъ че за слѣдствията отъ извѣстнитѣ постъпки, не приематъ никаква отговорностъ, най-сѣтливъ, като видѣхъ, че гласа имъ остава безъ отзивъ и молбитѣ имъ несъслушани, оттеглихъ се на старна, и днесъ отъ далечъ гледатъ какво се сбива, какво се предполага и какво ще се създаде. Противниците, немилнахъ отъ нищо, не са съзнахъ че сж измѣгани, не са нито даже поколебахъ въ постъпките си, ако и да сж тѣ гибелни и вредителни за старната; нъ напротивъ за простъ единъ инатъ, продължихъ и продължаватъ да създаватъ едно положение, колкото чудно, толкосъ по-неприятно, по-несносно, отъ което какъ ще са избавимъ и какво може да произлѣзе, никой не може да предвиди! Работитѣ са заплетохъ и външно и вътрѣшно, съучастниците са умножихъ, дѣятелитѣ са размѣсихъ и повидимому мѣжду самитѣ на чело стоящи, нѣма пълно съгласие, и мѣжду тѣхъ нѣма истинско довѣрие; едни отъ други се страхуватъ, да не би да се изигражтъ. Либералитѣ ставатъ още по-равнодушни, още по-хладнокрѣвни, като заявяватъ даже откровенно, че тѣ неискатъ да зематъ какво участие, нито въ избори, нито въ Събрание, нито приематъ нѣкоя отговорностъ за слѣдствията отъ работитѣ. Това положение на работитѣ въ нашата млада държавица, която има доста свята задаткъ, когото трѣбваше въ едно по-кратко врѣме да постигне, не ни въсели, нито ни предсказва нѣкакви добрини. Така разединени, така злѣ настроени, пий неподвиждаме никакъвъ успѣхъ. Навѣрно ще са въсползуватъ ония, които сж желаяли, да ни виджтъ въ таквосъ незавидно положение, въ взаимно неспоразумѣние, въ лична ненависть! Да ли не ще са каемъ отъ повѣдението си, да ли не ще въздишаме за изгубеното, остава на врѣмето да ни открие сичко, то да ни вразуми.

Ний неодобряваме постъпката на ония, които сж рѣшили да се оттеглжтъ на старна и отъ далечъ да глѣдатъ на онова, което се сбива въ насъ, още по-малко одобряваме постъпката на ония,

които напуснахъ княжеството, като просто избѣгахъ и потърсихъ свободна старна, въ която да живѣжтъ спокойно и охолно. Новата тая мѣрка на нашитѣ либерали, т. е. тѣхното отъ далечъ гледание на работитѣ и на онова което са са върши, на да ли ще ползува нищо отечеството. Съ просто едно гледание и отъ далечъ стоение, съ едно искавание „неприемаме отговорностъ“, не са поправятъ работи, отъ такава висока важностъ и до толкосъ много заплетени. Тукъ се изисква по-голъма рѣшителностъ, по-жива дѣятелностъ, по-голъмо постоянство. Мнозина ще кажатъ, какво са може противъ силата? Противъ силата безсилния, дѣйствително нищо не може, нъ убѣдителното слово и постоянството сж такожде сили, по-благоразумни и по-успѣшни. Нека се употреби и друго срѣдства, нѣка задължимъ нѣкоцина по-лични мъжне, които познаватъ по-отблизо работитѣ и да се представятъ прѣдъ Господаря, комуто лично да измжжтъ работитѣ и положението въ което се намира народа.

Въ сѣкний случай, трѣбна да се потърси лекъ на общитѣ болки, да се не остава раната безъ лекувание.

Чрѣвъ хули и лични нападения, не са цѣри злото което ни е нападнало; нека бъдемъ по-въздържатели, по-благоразумни. Наистина врѣме ще мине, до гдѣто си получимъ първата свобода, но ще знаемъ баремъ да имъ цѣнимъ по-добрѣ и употрѣбимъ за въ ползата си.

ВЪРХУ ПРАВОТО.

III.

За нравственността.

Понятието за нравственността, въ негото абсолютно значение, сжко като самото право не може напълно и точно да се опредѣли. Въ своето дѣйствително появлене, нравственността има навѣстни характерически чѣрти, които я отличаватъ отъ юридическия рѣдъ и се заключаватъ най-повече въ слѣдното: нравственността е законъ вътрѣшенъ, духовенъ, водещъ челоука къмъ добро, владѣющъ надъ всичките му стремления и отнасяния, обществени и лични, външни и вътрѣшни; нравственността отстранява отъ областта си външната, принудителната властъ, владѣе надъ людитѣ съ своята собствена сила, както неканieto на ума, на чувството; нейната мощъ зависи отъ степенята на развитието на людитѣ и отъ съзнанието на длъжноститѣ къмъ себе си, къмъ другитѣ и къмъ всичкий свѣтъ: оттова изъ нравствения законъ може да се породи личенъ дългъ, но не юридическо притѣжанне за другитѣ. Нравственността обезжда всѣкий даденъ случай въ неговитѣ индивидуални чѣрти, и при това отъ страна на побуждението, а не на послѣдницѣ; едно дѣйствие се признава нравствено, ако се предприема съ цѣль за добро, ако ще би и не принесло успѣхъ. Нравственността не се задоволява само съ едно запретиаване и съредписанията за въздържане, тя иска дѣйствия положителни; нравствениятѣ длъжности, при тѣхното изпълнение, сж способни къмъ безкрайно развитие, между това когато юридическите длъжности всѣкога иматъ опредѣлени граници.

Възъ основание на казаното, нравственността трѣба да смятаме като вътрѣшенъ, личенъ челоучески законъ, който ни води къмъ добро отнасянията ни къмъ себе си, къмъ другитѣ и къмъ всичкий свѣтъ. Отъ предельното опредѣление на нравственността може да се види, че нравственността и правото се пораждатъ отъ

самата обща мисль за челоука, стремятъ се къмъ една обща цѣль, — доброто и съвършенството на челоука, — и за това тѣ сж еднакво неизбѣжни въ общий организъмъ на челоуческиятъ живогъ, и се допълнятъ едно друго. (Нито едно общество не може да съществува само по принуждение, безъ нравствена чистота на членовѣтъ му; нравственността трѣба да смечтава строгитѣ опредѣления на правото, които често не отговарятъ на индивидуалността на отнасянията „Зѣрното на всѣка мисль за правото е — нравствено; всѣко право въ основанието си е сжвремененно и нравственностъ“ справедливо забѣлжава Блуангли. Арентъ довежда мисльта за свързката между правото и нравственността до крайностъ: „погрѣшно е да се приема, казва той, што дѣянията да бждтъ или чисто нравствени, или чисто юридически; всѣко дѣяние заключава въ себе си и нравствена и юридическа страна.) На това основание образувало се е коренното правило: нравственността не бива да изисква нарушаването на правото, и правото не бива да заповѣда безнравствени нѣща; на това сжко осезаване правото и нравственността не рѣдко преминуватъ взаимната си граница, и се явяватъ на помощъ едно на друго, а именно въ онѣзи случаи, когато нравствениятѣ отнасяния докарватъ прямо и най-близко влияние на общественния рѣдъ, или пъкъ когато правото е безсилно да разбере явленията само отъ обективната имъ страна. (Тѣй, множество религиозни и нравствени отнасяния подбжджтъ на правото, именно нѣкои страни на църковнитѣ учреждения, нѣкои отнасяния на сирѣжитѣ, установението за задължителното помагане сиромашитѣ (въ Англия, Швейцария и др.) и проч. Тѣй сжко и много юридически отнасяния се рѣшаватъ отъ тѣхната нравствена страна, на пр. при оцѣненето на престѣпнитѣ дѣяния, при рѣшенето банкрудскитѣ дѣла, при опредѣлванетоъ нѣкой отнасяния въ областта на държавното право (на пр. въ конституционното право) и др. т.) Противоречията които се срѣщатъ по нѣкога между исканията на нравственността и правото, произхождатъ не отъ различieto на тѣхнитѣ основания и крайнитѣ цѣли, но или отъ повече тѣсната задача на правото, или отъ временнитѣ недостатки на правото и общността на юридическите правила; и въ всѣкий случай съ развитието на цивилизацията, тѣ сж длжжни да ослабватъ и да се сглаждатъ.

По отъ друга страна предложеното опредѣление на нравственността показва, че областитѣ на правото и на нравственността сжществено се отличаватъ една отъ друга и по кръга и по срѣдствата на дѣйствието, тѣй: правото има прѣдъ видъ преимущественно външния рѣдъ на общегитѣ, а нравственността — вътрѣшната страна на челоука въ неговий личенъ и общественъ животъ; правото установява общитѣ задължителни норми, обезжда отнасянията по тѣхнитѣ общи признаци, и въ случай на нужда употрѣблява принуждение, когато нравственността дѣйствува, като личенъ дългъ, обезжда индивидуалността на отнасянията и отстранява всѣка външна сила. Вслѣствие на тѣзи отличия, между правото и нравственността винаги ще има извѣстенъ предѣлъ, който не допуца тѣхното съединение; но тоя предѣлъ не може да бжде постояненъ и неизмѣненъ, тѣй като правото и нравственността сж сили, които се разиватъ непрекъснато и отнасянието между тѣхъ се изменява подъ влиянието на различни условия, въ които живѣжтъ обществата. (Всичкигѣ опитвания да се установи точна и постоянна граница между правото и нравственността се останали безуспѣшни. Нравственността, казва Арентъ, има за свой предметъ субектната форма на осжществението доброто въ живота, правото — напротивъ — само обективната; Велика цѣкъ пише, че нравственността опредѣлява онова, що е добро, а правото-онова, що е само справедливо. Бокльъ: „Нищо въ свѣта не се е подхвърляло на толкова малко измѣнение, както онези голѣми начала, които естестватъ моралната причина: да струваме другиму добро, да се смияваме за враговетѣ си, да не убиваме, да не крадемъ, да обичаме ближнитѣ си, — всичкигѣ тѣзи главни основи на нравственността сж извѣстни отъ хиляди години насамъ, и всичкигѣ проповѣди и раздумвания не сж прибавили къмъ тѣхъ нищичко ново,“ Сжщото потвърдява и Мекинтошъ: „ако се взремъ на петикнижнето и законитѣ на Ману, ще видимъ, че нравствениятѣ правила не сж се измѣнили въ чѣртитѣ

си пръв цѣли 3000 години. „Погрѣшността на тоя възгледъ, казва автора, струва ни се, заключава се въ това, че упоменатитѣ господа сж приели основнитѣ правила на старата нравственостъ като напълно завършени; между това тѣ сж били само първитѣ стѣпки къмъ съзнание. Между старитѣ и нашитѣ понятия за равенството, за почитанието чуждѣи животъ и имотъ има голѣма бездна. Законитѣ на Ману, заключаючи въ себе си такива хубави мѣста за почитанието всичкитѣ природни същества, за равенството и любовта между чловѣцитѣ, осветявало е каститѣ, горѣло е женитѣ, които сж изгубвали мъжетѣ си и проч. Онова лице, което е било отъ класа на Судра за неуважителенъ разговоръ съ единъ браминъ му изгаряли устата, а за пълно докачение брамина отрѣзвали му язика; за слушание четението светитѣ книги Вѣди наливади му въ ушатѣ врѣло масло, а за изучаване чуждото науствѣ наказвали го — съ смъртъ. По мисълта на Ману, единъ робъ, койго се е освобождавалъ отъ господаря си, все си е оставалъ робъ, защото „ничкой не може да измѣни състоянието на чловѣка, дадено нему отъ самата природа.“ Рѣдомъ съ това Ману проповѣдава, че чловѣкъ трѣба да живѣе най повече за добродѣтелта, че само добродѣтелта отива съ насъ на оня свѣтъ, че чловѣкъ бива наказанъ само за своитѣ си престѣпления, че трѣба да почитаме всичко живуще, и че убиеца за забава едно невинно животно, не ще си види честта нито презъ оня, нито презъ тоя животъ. Такива явления може да срѣщаме и въ законитѣ на други народи. Нама такава бъркотия високи нравственни начала съ произвола, насилюето и неправдата може даже да се сравнява съ нашитѣ понятия за доброто и злото?

Дѣятелното разработване въпроса за нравствеността и нѣйнитѣ отнасяния къмъ правото е начнато само наедно съ новитѣ вѣкове. Въ источни свѣтъ вѣроисповѣданieto, нравствеността и правото сж били въ пълна смѣсъ; источнитѣ народи сж искървали всички свѣтъ и чловѣчески рѣдъ отъ непосредствената воля на Бога, и поради това за тѣхъ нѣмало е основание да отдѣляватъ тѣзи области: всѣка заповѣдь, по тѣхното възрѣние е излязала направо отъ Бога, слѣдователно всичкитѣ заповѣди сж били безусловни и сж подлѣжали на вѣдѣнието и съда на земнитѣ представители на божеството. Въ грѣцки свѣтъ държавата е тѣготѣяла надъ всичкитѣ отнасяния на живота, и е подчинявала на своята власть и на своитѣ помисли всичко на чловѣка, ако е намирала това нужно за държавнитѣ интереси.

Римското право, което е усвоило на лицето мѣсто въ сферата поне на гражданскитѣ отнасяния, първо е поставило за различieto на правото и нравствеността, и сж извървѣдно умѣяние е сполучвало да отличава тѣзи области въ отдѣлнитѣ явления; но то не се е занимавало съ него теоретически и не се е грижало за изнамираниято основнитѣ начала на двѣтъ области.

Въ течението на срѣднитѣ вѣкове и овѣзи частни отличия на правото отъ нравствеността, които сж били направени отъ римлянитѣ: църковнитѣ учители, Лавтанций, св. Амвросий и особенно св. Августинъ, турящъ за главна задача на чловѣка духовни животъ, стремили се да подкпопаятъ значението на правото като земски, временъ рѣдъ. Въ тѣхнитѣ очи, егонистически начала на правото, които не полагатъ положителни длѣжности въ полза на ближний, могли сж да иматъ мѣсто само у разваленъ чловѣкъ и нѣмали сж сами въ себе си никакво достоинство. И за това висшата задача на чловѣчеството е била — да се възвирне къмъ изгубенъ невиненъ животъ и да живѣе безъ право, възъ основание само на любовта и вѣрата. — Това учение е проникнуло въ законодателството и е повело къмъ злоупотребления. Държавата и църквата взели всичко на чловѣка подъ своя власть и настоянчество, и начнѣли се е надзора и преслѣдванieto за свободата на свѣстѣта и на мисълта. Срѣдъ таково положение на работитѣ породило се е стремление за защитата вътрешни свѣтъ на чловѣка отъ съда и принуденията и по тоя начинъ да се отдѣли правото отъ нравствеността; то се е показало ясно вече въ първитѣ учения на школата на естественото право (въ края на 16 и началото на 17 в.), но се заблѣзва особенно въ рѣцѣтъ на Томазия, койго е ограничавалъ правото съ отрицателното предписание, да не правимъ другиму вреда и да съединяваме правото съ понятието за принудениято.

Края на 18 в., койго е представилъ толкова крайности и противорѣчия, отличавалъ се е съ тѣзи свойства и въ настоящи въпросъ. Отъ една страна Кантъ, а особенно неговитѣ послѣдователи, А. Фейрбахъ, Хоффбауеръ, Захария, оне по рѣшително сж отдѣляли правото отъ нравствеността, казвайки, че правото трѣба да се грижи само за спазването на външната свобода и да се позволява всичко, което не я поврежда. Отъ друга — явилъ се е цѣлъ рѣдъ мислителѣ, Бейтамъ, Тейлоръ, отчасти Шлейермахеръ (до негдѣ тука трѣба да причислимъ и Хегеля), и други по малко известни, които, излизащъ вѣжко отъ своитѣ особенни основа-

ния, видѣли сж въ правото нѣщо несжгласно съ природенната чловѣческа свобода, и смѣтатъ, че спорѣдъ развитието на истинно разумната чловѣческа природа, правото пѣстѣнно ще се съединява съ нравствеността, и най сетнѣ ще се съедини съ свѣстѣмъ, и людитѣ ще живѣятъ само по закона на разума, свѣстѣта и общий свѣтскый рѣдъ.

Стремленieto на Канта и на неговитѣ послѣдователи предизвиквало е тѣждѣ скоро противодѣйствието. Оне въ 1803 г. Краузе, въ своето извѣстно съчинение доказвалъ е необходимостта да се разгледва правото и нравствеността като части на едно общо цѣло, които преслѣдватъ въ сжщностъ една крайна цѣль и трѣба да си помагатъ единъ другий. Тоя възгледъ, развитъ отъ сетнѣ отъ Арисеа, Редера, станѣлъ е въ голѣмъ или малкъ размѣръ господствующъ въ всичкитѣ сегашни юридически енциклопедии. А колкото се отнася до мнѣнието на втората група, то по своята крайна мечтателностъ, е намѣрило малко послѣдователи, но за това не напълно е изгубило кредита си и въ сегашно време; ако и на рѣдко, но и сега се появяватъ негови защитници, особенно между французскитѣ шетнеги, на пр. Ламие, Алу и др. (И въ руската литература се е показвалъ единъ такъвъ защитникъ, Лавровъ: „Колкото е по развито едно общество, казва той, толкова по малко има то потребъ отъ учрѣждения, установения, форми, управления, закони; общественъ идеалъ е онова общество, което не се нуждае отъ писани закони, което възпѣлява съзнателно въ своитѣ честни и общественни дѣла идеята на доброто и справедливостта, която да признава това за своя върховна светиня.

Но това възрѣние е съвършено лъжовно: правото се основава на потребността на чловѣка въ обществото, което не ще исчезне никога, тѣй като само въ него чловѣкъ може да достига своитѣ разумни цѣли. Обществото пъкъ не може да се управлява само съ нравствени начала, защото живущитѣ въ него люди се нуждаятъ да иматъ общъ рѣдъ, койго опредѣлява индивидуалнитѣ положения (съ малки исклучения), по цѣли категории лица и отнасяния, и защото недостаткитѣ на людитѣ се заключаватъ въ самата имъ природа, и сж тѣй не приходѣщи, както и самата природа; и на най високата степенъ цивилизация, за ограничението и направлението на егонистически и произволнитѣ стремления на чловѣка, нужна е опредѣляющата и спазвающата власть на правото.

Варна, 1882.

Кр. Ив. Мурскый.

ЧЕТВЪРТЫЙ МЕЖДУНАРОДЕНЪ КОНГРЕССЪ ПО ХИГИЕНАТА ВЪ Г. ЖЕНЕВА.

(„Голосъ“ 13 септ. 1882 год.)

Въ гр. Женева отъ 15 (17-ти) до 10-ий (22-ий) Септември стана четвъртий международенъ конгресъ по хигиената подъ предѣдничеството на профессора Ломбара (на 80 годишна възраст). На конгресъта бѣха събрани повече отъ 500 учени не само отъ всичкитѣ европейски господарства, но тѣй сжщо и отъ Америка, Африка (изъ Алжиръ) и други.

Първата дума са даде на делегата на Швейцарския съюзъ господину Шеню, койго въ майсторска рѣчь спомѣна че Швейцария е била родина на знаменититѣ: Галлера, Тисса и други велики хора на науката; а пъкъ въ послѣднео врѣме стана мѣсто на много международни конгресси, които сж имали за цѣль най-благородни и хуманни интереси; таквизи сж напр. конгресъта на обществото „Червений кръсть“, конгресъта по елебемскый въпросъ и таквози сжщо значение безспорно ще има и настоящето събрание заклучи оратора. Най живъ интересъ възбудиха словата на профессора Наклоти, бивний президентъ на третий хигиеническый конгресъ. Въ словото си автора може да подчъркне поразенieto на Египетскитѣ работи, подежти за въоружението въ Европа въ туй врѣме, когато Швейцария са труди надъ въпроситѣ по между народната хигиена.

Първий денъ на заседанието са свърши съ расподѣленieto на дневнитѣ работи отъ 9 до 12 часа по частни отдѣли

и отъ два до петъ — по общитѣ въпроси. Вечерно врѣме въ честь на гоститѣ са устрояваха празденства.

Въ числото на другитѣ доклади сж най-голѣмо оживение са изслушаха работитѣ: 1) на г. Ломбара „За влиянието височината на мѣстото върху здравнето“; 2) на г. Варрентрапа „за дѣтнискитѣ колонии въ каникулярно врѣме“; 3) на г. Рулле „за влиянието на виното върху здравнето“; 4) на г. Хеклера „за хигиеническото значение на педѣлнии денъ“; 5) на г. Анро. „За предъохранителнитѣ мѣрки противъ дифтерита“; 6) на г. Далли „за искривяването на туловището въ школата“; 7) на г. Сякорскый „за причинитѣ, които затрудняватъ въспитанието на дѣцата“ и множество други работи, съ които ние не ще закъснѣемъ да запознаемъ читателя когато ще са публикуватъ и подлиннитѣ протоколи. Конгресъта посѣти знаменитий профессоръ Пастьоръ и бѣше лично въскаченъ отъ предѣдателя на особенно Крестона трибуна въ качество на сжкътъ, почетенъ гостъ. На вторий денъ на конгресъта, знаменитий профессоръ прѣдстави доклада си „за ослабването силата на заразителнитѣ вѣщества“ и издържа оживени препирания съ почтенний берлинскый профессоръ Кохъ.

Подиръ свършването препиранията на тѣзи двама забелѣжителни Европейски учени, профессоритѣ Пастьоръ и Кохъ, президента на конгресъта г. Ломбаръ въ жива рѣчь очѣрта значението на Пастьоровитѣ открития и сравни името му съ името на Дженера, койго си придоби неизмѣнна слава по препиранието.

По многото живи и сериозни задачи повдигнати и разгледани на този конгресъ, ний трѣба да го считаме за положително сполучливъ. Конгресъта са свърши съ придобиванieto премия отъ 2,500 ф. на профессора Лаие изъ Бордо за едно съчинение по хигиената, изложено на пълно и разбрано за всичкитѣ и за всѣкиго. Пдущий конгресъ постановиха да са събере въ гр. Лейденъ Холандия въ 1855 та година, при което представителя на Холандия, изрази най-жива благодарностъ за честта, оказана на родината му и прибави като са обѣрнати къмъ членовитѣ на конгресъта: „може би да не ви приематъ тѣй раскошно както въ Швейцария, нъ въ всѣки случай Холандия ще ви приеме тѣй както заслужавате“ дѣйствително приеманието бѣше повече отъ раскошно, и между другото за г. делегатитѣ бѣше устроена и расходка на особенъ вапоръ по Женевското езеро. Многолюднейшата тѣла на поерѣцане и испроваждаше делегатитѣ и раскопнейша паломинация блестяше по Женевскитѣ улици въ днитѣ празника на науката.

Интересно допълнение на конгресъта бѣше посѣщението на Швейцарскитѣ школи отъ много делегати. Женевцитѣ сами моляха за таквизи посѣщения, като желаяха да чуятъ мнѣнието и свѣста на всичкитѣ господа доктори-специалисти по въпроситѣ на хигиената и въспитанието. Лицата, които посѣтиха школитѣ, изнесоха едно отъ най-радостнитѣ впечатления, постановката на училищното дѣло и успѣхитѣ на въспитанието сж таквизи, цѣто и най-добрата страна би завидѣла на туй малко господарство.

ДОПИСКИ.

Елена 28 Септември 1882 год.

Г. Редакторе на в. „Славянинъ.“

Незная вече какъ да говоря, като виждамъ че работитѣ въ Княжеството ни отъ денъ на денъ ставатъ по безъредни. Ето днесъ са зачислява въ служба Сждобенъ Приставъ, единъ Еленчанинъ, на име Петъръ Икономовъ, за Еленски и Кесаровски Околии; на кого на мѣстото е зачисленъ реченый Петъръ? на мѣстото на Василия Рансеева Търновчанина; човѣкъ който си изпълнява длъжността, съ неуморимъ трудъ, и при добръ повѣдене, което никой отъ гражданитѣ ни не може да откаже; човѣкъ който е служилъ въ бившата Търновска Апелация и въ Окръжния Съдъ, слѣдъ излъванетоъ си отъ служба отъ Българското опълчение. Повоназначенитѣ ни Сждобенъ приставъ, който е и той като меня грамотенъ, което пише, до дѣто е мокро чете са, а като излъхне трѣба да го издаде съ голѣма пѣма (губерка).

Ей! Г. Рансеевъ, какво да ти направя? Съ уста птчета да ловишъ пакъ си численъ. На ли нѣмашъ кой да та подкрепя? Тѣй то! „Вай аркаджимъ,“ казва турската пословица. До дѣто има хора съ голѣми подпорки и отъ чорбаджийско колѣно, то никой пакъ нѣма да са добне съ служба като насъ човѣкъ. Търси си късмета бай Рансеевъ.

Отъ страна на гражданитѣ ни са испрати прошение въ Министерството на Правосъдието. въ което молятъ да са възвърне на поста си Г. Рансеевъ, и надѣемъ са тѣзи ни шрзба да са земе въ внимание, съ което ще са зарадватъ гражданитѣ ни крайно.

Савва Кършовски.

Горна Орѣховица 1 октом. 1882

Почитаемий редакторе; молимъ ви потрудете са да вмѣстите и нашата дописка въ вѣстника си.

Като православенъ Българинъ, считамъ за длъжностъ, да опиша въ кратце дѣлата, мѣшкетото, и цѣлата, на протестантитѣ мисионери, които отъ какъ основаха училище протестанско въ г. Търново има цѣла 1 година врѣме, което и до сега съществува. Но отъ това училище се испрацатъ проповѣдници евангелистически, които ходятъ, обихождатъ градоветѣ и селата въ всичка България, съ цѣлъ да въведатъ протестантизма по мѣжду ни. Жално е като гледаме че ежедневно преминаватъ отъ разни страни на България, млади невинни българчета, които или ги знаятъ родителитѣ имъ или тайно подлѣгани приобъгватъ въ Американскитѣ училища, или по добръ да кажа въ Американскитѣ лукави примки, които са по тѣнки отъ мръжата паяжина, за това койгѣ отъ съвѣстнитѣ българи дързни да остави Българската си родна вѣра и са впримче въ мръжата на протестантитѣ, той ще бѣде противенъ на българската православна свята религия, очевидно е сѣкому. Глѣдайте родители, майки български чедата си въ Американскитѣ училища, гледайте като проповѣдватъ протестантизма по цѣла България! Трудятъ са да преобърнатъ цѣла България, въ това тѣхно подло убѣждение, да въведатъ протестанската вѣра, протестански обичаи! А други агенти както се научаваме отъ вѣстницитѣ, захванали да

прекращаватъ по срѣдъ пладнѣ българи въ Дунава, чудно нѣщо, голѣмо заблуждение!

Нестигнало на българитѣ, отъ свирепитѣ турци, които потурчиха хиляди народъ, невинни дѣца, млади невинни дѣвници, а сега да гледаме и тия чудесни протестански проповѣди! О, вий свѣщенни пастири, съжалете стадото си, вардете го отъ вълцитѣ, които сж вече влѣзли мѣжду овцетѣ ви!

Не чувате ли сами що говорятъ, че като сме нѣмали достойни свѣщенници да проповѣдватъ словото Божие, удостоияватъ сами себѣ си и проповѣдватъ по улицитѣ, по кафенетата, по кръчмитѣ и вредъ по села и градове. Подиръ христа пророци.

Тѣжко и горко на ония които са водятъ подиръ тѣхъ!

И. П.—човѣ.

Пишжтѣ ни изъ Варна:

Отъ градътъ ни нѣма никакви новини, освѣнъ че на 1 тогѣ испратихме управителя г-на П. Стапчева; испрацанпето стана толкъсь тържествено, толкъсь великолѣпно, щото, на да ли ще има други да е билъ тѣй испрацанъ. Гражданетѣ въ негова честъ, дадохъ единъ голѣмъ обѣдъ, като му поднесохъ благодарителенъ адресъ, за неговото честно слугувание.

Пишжтѣ ни изъ Романия:

..... Благодарение на Бога и на Благопочивния Императоръ Александра II-й, който съ многото невинна Руска кръвь ни освободи отъ тежкото иго на дивитѣ Азиатци, по по тежко ни стана днесъ подъ Романското правителство. Отъ начало реченното правителство ни глади, маза, до гдѣто сега вече ни са показа че ни измами! и то ето какъ: отъ начало, когато Добруджа се предаде на Романия, правителството обяви, че за 10 години повобранци солдати отъ Българетѣ нѣма да зема, по това излъзе на лѣжа! . . . още петъ години не са изминѣха, ето че са обяви, както отъ идущата нова година 1883 ще са зематъ солдати отъ Българетѣ! До колко си има това мѣстото и справѣливо ли е, незнамъ, по както ми са види, почти сичкигѣ Българе ще са изселжтѣ изъ Добруджа, като си напуснатъ даже и имуществата. Тукъ Българена не е господаръ отъ нищо! . . . зло, зло, зло! Българена пропада!

Чорбаджия плаче за бѣдно свидѣтелство!

Отъ нѣколко врѣме насамъ единъ чорбаджия въ градеца ни, именно Ив. Х. Икономовъ, който е извѣстенъ всѣкому, е падналъ на молба съ плачъ прѣдъ кмета на Общинското ни управление за благодарение, да му стори едно добро, като му издаде едно свидѣтелство за бѣдностъ, потвърдено съ печата на Общинското Управление; съ цѣлъ да моли Министерството, щото да се отпусне помощъ за бѣдния му синъ Досе Икономовъ, който е на служба подначалникъ въ Министерството въ София, да отиде въ Франция, да продължава наукитѣ си. Незнаамъ да ли ще има другъ подобенъ на Г-твому, на когото богатството състои отъ нѣколко милиони, което е извѣстно на цѣлъ градъ, а той иска свидѣтелство за бѣдностъ!

Надѣвамъ се че кмета ни г. Савва

П. Фараневъ нѣма се съгласи да издаде подобно свидѣтелство на този чорбаджия.

Елена 4 Окт. 1882.

С. Х. К.

РАЗНИ

На 5-ий тогѣ Н. В. Сръбския Кралъ слѣдъ като замива изъ Руссе придруженъ съ Н. В. Княза ни, прѣдъ вѣчеръ се завърналъ инкогнито и излъзалъ на Гюргево. Н. В. Княза ни се завърна въ Руссе.

Сичкигѣ г.г. Министри, нѣколко офицери, Руссенския Митрополитъ и мнозина чиновници се удостоили да се награждатъ отъ Н. Величество Сръбския Кралъ съ орденътъ „Такѣвски кръстъ.“

Сръбската депутация, състояща отъ нѣколко лица род. Сърби Руссенски граждани, когато се представили на Н. Величество Княза си, поднесли му поздравителенъ адресъ, въ когото исказали радостъта си за неговото прстигание въ България. Н. Величество ги посвѣтвалъ да живѣжатъ съ своитѣ братия Българе въ миръ, любовъ и съгласие, както е Той съ Н. Височество нашия князь, като имъ представилъ за примѣръ добрия приемъ и тържественото посрѣщане, което Му направилъ Господаря на Българския народъ.

На 6-ий тогѣ Министра на Просвѣщението Г-нъ Теохаровъ посѣтилъ сичкигѣ градски училища въ Руссе, само на крайцекото училище не Го отвели; вижда са защото е много добръ измазано и загатано, безъ прозорци и врати!

Увѣрватъ ни че изъ Русчукъ, отъ старна на Г-на Министра на Вѣтрѣнитѣ дѣла, се телеграфирало на Г-на Д. Цанкова въ Вратца, като му се съобщило че е свободенъ, да отиде гдѣто иска, само да даде честна дума, че ще са представи прѣдъ властѣта, когато и гдѣто са повика; Г-нъ Цанковъ отговорилъ: че той е рѣшенъ да си остави коститѣ въ България. Какво е послѣдувало и до колко е истина това приятно за сѣкий честенъ Българинъ съобщение, остава да го видимъ на дѣло и тогава да се произнесемъ по-вѣсело, по-радостно.

Нѣкои приятели ни увѣрватъ, че въ една отъ стайтѣ на казармата на Сапъорната рота, въ градъ ни, имало хвърленъ, единъ злощастенъ синъ, отъ Тулскитѣ ученици, които наскоро се завърнахъ въ отечеството ни. Този Български синъ, билъ единъ отъ най-добритѣ ученици и ималъ най-отличенъ атестатъ. Защо е затворенъ този злощастникъ въ такава една грозна стая, и да ли е това извѣстно комуто се слѣдва? остава да попита виешето начальство, на което обръщаме вниманието.

Споредъ както ни съобщаватъ, Г-нъ Д. Цанковъ поискалъ да му се позволи да отиде до Виена и пакъ да се завърне. Това му се позволило отъ Министерството на Вѣтрѣнитѣ дѣла.

Софийската „Работа“ нарича България: „драгата ни обширна татковина Българско!“ Питаме, отъ гдѣ до дѣ??.

Говори са че за церемонитѣ, които

се извърших за посрѣщанието и испращанието на Н. В. Сръбския кралъ се иждивили около 65,000 лева.

Въ 19 брой на в. „Свѣтлина“ има една чужда и дивна статия за пълновластния Софийски кметъ Жанъ Хаджиеновъ, която заслужва сериозно внимание, ако има кой да го обърне. Ний сме напълно убѣдени, че въ нея сж твърдѣ въ кратко изложени както дѣлата, тъй и грѣшнитѣ сумми, народни парици, които този герой е земалъ за постройка на това и онова. Отъ малкото това изложение, особено отъ суммитѣ: милиони, хиляди и стотини левове, ние останахме смаени! Дважъ и трижъ прочетохме тая статия, и неможахме да си обяснимъ, какъ е можалъ този герой да върши сичко това толкосъ свободно, толкосъ безприпятствено въ срѣдъ Столицата?!!!!...

Изъ градъ ни се приказва че единъ Свищовски чиновникъ, който получилъ отпускъ по причина че билъ ужъ боленъ и дошелъ въ Русчукъ да присъствува на посрѣщанието, телеграфиралъ на своитѣ аркадаши въ Свищовъ подъ този видъ: Елате въ Русчукъ да се представимъ на Н. Величество, има келепиръ!

Прѣди нѣколко дни имахме честята да се посѣти редакцията ни отъ кореспондентина на руския вѣстникъ „Новое Время“ Г. Молчановъ. Г-твому въ сичкото врѣме колкото стоя, съ голѣмо любопитство распитва за сичко което са збива въ насъ, особено за днешното положение въ което са намираме. Въздържаше са отъ да си дава мнѣнието по единъ и други въпросъ, като продължаваше да задава въпроси. Какво понятие си е съставилъ отъ донесенията и върнитѣ изложения по сичко което желаше да узнае, остава да видимъ въ неговитѣ кореспонденции.

За побѣгналия бивши Тутракански Мировий сждия Д. Василевъ, който заграби една сумма чужди пари ни съобщаватъ, че когато щѣлъ да трѣгне предалъ на секретаря си Г. Д. Ганева 352 лева събрани отъ актови мита, като му казалъ: држжъ тези пари въ себѣ си, и нея вѣчеръ изчезналъ отъ Тутраканъ; на другия денъ телеграфиралъ изъ Руссе да се отложатъ дѣлата, защото той щѣлъ да се завърне по сухо, като чакалъ министра, но вмѣсто да се завърне, той уфейкалъ въ Романиа, съ парицитѣ на бѣднитѣ хорица. — Паритѣ които оставилъ на секретаря си Г. Д. Ганева, той ги предалъ на сегашния Мировий сждия. Побѣгналия Д. Василевъ останалъ на мнозина длъженъ.

Изъ Раховския окржгъ мнозина Българе селяне биле дадени подъ сждъ, по причина на митингитѣ, които станахъ това лѣто обвинени ужъ въ побойство, съпротивление власти и пр. Отъ Руссе тия дни отидохъ адвокати въ Вратца, да ги защищаватъ предъ тамкашкия орженъ сждъ при разглѣжданieto на дѣлото имъ. Мнозина са съмнѣватъ въ тѣхното оправдание, ако и да сж невинни, защото биле либерали. Видѣ-цемъ какъ ще постъпи Врачанск. сждъ съ тѣхъ.

Отъ нашитѣ мѣждусобни неспоразумения, чуждитѣ агенти като протестански проповѣдници, бабтисти и др. удвоили трудоветѣ си и кръстосватъ

изъ България да проповѣдватъ нови религии и да прекръщаватъ българетѣ. Най-много сж наводѣми въ Търновския Окржгъ, тамъ гдѣто Българското население е по-много и по-живо. Отъ съобщенията, които имаме излиза, че проповѣдницитѣ въ послѣднѣо врѣме значително напредвали, като намирали и доста последователи. Това се осѣтило на много мѣста, и добритѣ християни, до качени вижда са отъ това, искатъ да се зематъ мѣрки срѣщу тия агенти, за да не развращаватъ религиознитѣ чувства на народа ни. Ние незнаемъ, да ли е извѣстно на правителството ни онова, което вършатъ чуждитѣ агенти въ насъ и какъ глѣда то на това ново явление; въ сѣкий случай въпроса е важенъ, а явлението жалостно и непременно трѣбва да се зематъ мѣрки.

Вѣстникъ *Работа*, като извѣстява, че генералъ Соболевъ неможалъ да намѣри пощенски коне за дожданieto си въ София, споменува за единъ слухъ, който се пръсжалъ слѣдъ това събитие, че почитѣ и телеграфитѣ щѣли да се отдѣлятъ отъ министерството на външнитѣ дѣла, подъ вѣдомството на което сега се намиратъ.

Научаваме се, че за напредъ се предполагало отврътването въ княжеството ни на едно занаятчийско училище въ Самоковъ или Габрово.

София се обогатила съ още едно училище, тамъ се отворило първото нѣмско (дано недава Господъ и други) училище подъ управлението на професора Хандла. Страшна агитация отъ страна на Австрия, да видимъ вждѣ ще му излѣзе крап.

Почнало да се говори изъ София за нѣкакви си министерски промѣнениа. Мѣжду днешнитѣ министри ужъ имало несъгласие въ нѣкои точки за водение дѣлата, което несъгласие щѣло да печезне слѣдъ промѣнението на нѣколцина отъ министритѣ.

По настоящемъ сичкитѣ Г-да Министри се намиратъ въ градъ ни, само за Г-на Пачевича се говори, че заминалъ или щѣлъ да замине за Силистра.

Слуха, който се бѣше пръсналъ, че ужъ въ България щѣли да се назначатъ управители и началници русси, се опровергава отъ едно високо мѣсто. Подобно нѣщо не са е мислило, нито се предполагало да стане.

На 8 ий того, имахме честята, да се представимъ прѣдъ Н. Пр. Г-на Соболева Министра на Вътрѣшнитѣ Дѣла. Разговорътъ ни трая около 1/2 часъ, върху когото остава да поговоримъ по-наобширно въ идущия си брой.

За едно приключение въ Руссенската пощенска станция съ два група, получихме обширно изложение, което оставихме необнародвано, до гдѣто испитаме и се увѣримъ въ истинността. До днесъ за Руссенската Станция, не сж се чували никакви нередовности нито сж ставали приключения, които да подлежатъ на явно осъждение, ний желаемъ щото и въпросното приключение да излѣзе лъжливо.

Научаваме се, че бюджета проекта за финансовата 1883 год. който сега се разглежда въ финансовото министерство, прѣдставлявалъ цифра по голѣма отъ тѣзъ годишната. Казватъ, че и за идущата година бюджет-проектътъ прѣдвиждалъ квартирни добавочки на столичнитѣ чиновници. Въ финансовото министерство, тѣзи дни се работилъ и рапортъ върху новий бюджетъ, който слѣдъ като се разиска отъ министерския и държавний съветѣ, ще се напечата за да се прѣдложи на Нар. Събрание.

Сръбский дипломатический агентъ въ София генералъ Груничъ е издалъ двѣ книжки, съ които той познакомва Сърбитѣ съ нѣкои наши нови работи. Едната носи заглавие: „Основата на военното устоичество въ Княжество България“, а другата „Държавнитѣ приходи на Княжество България“. Намъ е драго, гдѣто г-нъ Груничъ и деятелний му секретаръ Дим. Води си даватъ трудъ да се занимаватъ съ нашето ново устройство на военнитѣ и финансовитѣ ни укрѣждения, защото само по тозъ начинъ може да се достигне едно славянско взаимно запознавание; въ какво е направилъ нашия агентъ въ България Д-ръ Кировичъ? Абсолютно нищо, при всячко, че той има много по малко работа въ България отъ колкото генералъ Груничъ туку.

За избѣгванието на Мидхатъ паша изъ Тапфъ, съобщаватъ, че той преоблеченъ въ хамалски дрѣхи, сполучилъ да влѣзе въ парахода мѣжду ония работници, които бѣха на работа въ Египетъ и се връщаха въ Цариградъ, и на които Портата не позволи да излѣзатъ въ Цариградъ. Да ли е уловенъ Мидхатъ паша и гдѣ са намира още неизвѣстно.

Едни царвули за 25 хиляди гроша!

(Чорбаджийска работа).

Изъ градеца Елена ни съобщаватъ, че единъ чорбаджия отъ същия градецъ, прѣди 25 години, продалъ на единъ селянинъ (колибаринъ) единъ чифтъ царвули; селянина като нѣмалъ пари да ги заплати, далъ за тѣхъ записъ. Чорбаджията почналъ постепенно отъ лихва на лихва да ги умножава и бѣдния селянинъ въ растояние на 28 години, заплатилъ на чорбаджията около 25 хиляди гроша за царкулитѣ, и като неможалъ да се отплати, днесъ му са продалъ и послѣдния домъ, но пакъ да ли са е отплатилъ, неизвѣстно.

Кореспондентина, който ни съобщава това чудо, се задлѣжава, да намѣри същия човѣкъ и като го распита за сичко подробно, ще побърза да ни съобщити истината. Еленскитѣ чорбаджии вижда са, да сж биле отъ първо, качество.

ИЗВѢСТИЕ.

Имамъ честята да извѣстѣ на почитаемата публика, че снабдихъ търговията си съ нови стоки:

Разни очила, барометри, термометри, бинокли, компаси, микроскопи, стереоскопи, подометри разни метра, и др.

Премамамъ сѣкакъвъ видъ поправка бързо и точно.

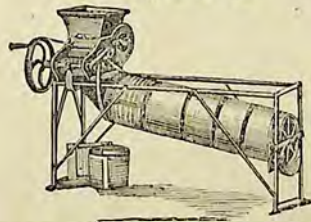
Поржчкитѣ за очила трѣбва да ставатъ, съ опрѣдѣление на годишитѣ.

съ Почитание

Морицъ Голдфелдъ

Русчукъ, Княжеска улица Н-о 63.

ТРИОРЪ

Машина за причистиванне жито отъ прѣсетъ, ржжъ кжклица и др. нечистотии, тая машина е направена цѣла отъ металъ. Намира се за проданъ въ разни величини при Г. Алекс. Векслеръ въ Руссе улица Княжеска. — Цѣни умѣрени. — При сжцаго се намиратъ и други земледѣлчески машини, преса за смазване и исецъждане гроздие, както и френски камани за воденици и др. потребни за една мелница.

Умоляваме Г-да абонатитѣ си, които не сж си заплатили вѣстника, да побързатъ да си го заплатятъ, защото нуждитѣ сж голѣми.

Редакцията.

Русчукъ скоро-печатница „Славянинъ“.